Referat

Møde: Følgegruppen for genoptræning og rehabilitering
Tidspunkt: Tirsdag den 1. februar 2022, Kl. 11.30-13.30
Sted: Teams

Deltagere: Marit Nielsen-Man, Sundhedschef, Haderslev Kommune (kommunal formand)
Hanne Andersen, Sygeplejefaglig direktør, Sygehus Lillebælt (regional formand)
Anne Lise Zilmer, Chefterapeut, Rehabiliteringsafdelingen, Odense Universitetshospital
René Bender Jørgensen, Chefterapeut, Ergo- og fysioterapi, Sygehus Sønderjylland
Marianne G. Thomsen, ledende terapeut, Sydvestjysk sygehus
Vivi Altenburg, Leder af Træning og Rehabilitering, Varde Kommune
Diana Birk Krogstrup, Sundhedschef, Vejle Kommune

Sekretariat
Lisa Albæk Pedersen, specialkonsulent, tværsektorielt samarbejde, Region Syddanmark
Lisbeth Thule Offer, Sundhedskonsulent, Haderslev Kommune

Afbud: Bente Fournaise, Chef for Sundhed, handicap og rehabilitering, Kerteminde Kommune
Rebekka Reinert, almen praktiserende læge, repræsentant for PLO

Overblik over dagsorden:

1) Velkomst og præsentation kl.11.30-11.45 (15 min.)

2) Leverandører af rehabilitering på specialiseret niveau kl. 11.45-12.45 (60 min)

3) Status fra arbejdsgruppen vedr. revidering af samarbejdsaftaler på hjerneskadeområdet kl: 12.45-13.05 (20 min)

4) Status fra arbejdsgruppen om senfølger efter COVID-19 Kl: 13.05 -13.15 (10 min)

5) Møder i følgegruppen kl: 13.15-13.20 (5 min.)

6) Eventuelt kl. 13.20-13.30 (10 min.)

7) Skriftlig orientering

Region Syddanmark

Dagsorden

1) Velkomst og præsentation kl.11.30-11.45 (15 min.)

Velkomst og præsentation

Præsentation af nye og gamle medlemmer.
Nye medlemmer:
Hanne Andersen, Sygeplejefaglig direktør, SLB. Ny regional formand i følgegruppen.
Marianne Thomsen, Chefterapeut, SVS.
Rebekka Reinert. Almen praksis (deltog ikke)

2) Leverandører af rehabilitering på specialiseret niveau kl. 11.45-12.45 (60 min)

Det Administrative Kontaktforum godkendte i 2016 " Aftale om afgrænsning af målgruppe og tilbud for genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau", som beskriver målgruppen for genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau, krav til leverandørerne af rehabilitering på specialiseret niveau samt sygehusenes ansvar og opgaver.

Aftalen indeholder bl.a. en oversigt over krav til leverandører af rehabilitering på specialiseret niveau. Disse krav er i overensstemmelse med den nationale vejledning[1] og anbefalingerne fra Sundhedsstyrelsen.

Krav til leverandører af rehabilitering på specialiseret niveau:

- Tilstedeværelsen af en række forskellige faggrupper med sundhedsfaglig eller socialfaglig baggrund
- Det sundhedsfaglige personales specialisering i forhold til at arbejde med neurologiske lidelser
- Det socialfaglige personales erfaring i at arbejde med hjerneskaderehabilitering i fase III (rehabilitering efter udskrivelse) og adgang til supervision ved specialistgodkendt neuropsykolog
- Medarbejdernes adgang til vidensmiljøer på specialiserede områder og deltagelse i udviklingsarbejde
- Indgåelse af samarbejdsaftaler om adgang til lægelig behandling/konsulentbistand
- Indgåelse af samarbejdsaftaler med institutioner, der bedriver udvikling og forskning

Følgegruppen for genoptræning og rehabilitering besluttede i 2020, at der i 2021 skulle gennemføres en undersøgelse af, hvilke leverandører kommunerne i Region Syddanmark benytter, samt en undersøgelse af leverandørernes efterlevelse af de kvalitetskrav, som er opstillet.

I foråret 2021 blev spørgeskemaundersøgelsen blandt kommunerne afsluttet, og kommunerne indgav følgende institutioner, som anvendte leverandører af rehabilitering på specialiseret niveau:

- Vejlefjord rehabilitering

[1] Sundheds- og Ældreministeriet og Børne- og Socialministeriets. Vejledning om genoptræning og vedligeholdelsestræning i kommuner og regioner. VEJ nr 9538 af 02/07/2018

- Bo- og rehabiliteringscenter Lunden, Varde
- Neurocenter Østerskoven, Hobro
- Bo- og rehabiliteringscenter Bjerggårdshaven, Odense
- Bo-, Rehabilitering- og aktivitetstilbuddet, Tagdækkervej i Hammel
- Neurorehabilitering Toftegården, Viborg
- Rehabiliteringscenter Toften, Kerteminde Kommune
- Center for senhjerneskade, Kolding kommune
- Rehabiliteringscenter Bakkegården. Faaborg-Midtfyn kommune

11 kommuner har angivet at de helt eller delvist har hjemtaget forløb med rehabilitering på specialiseret niveau, heraf har 5 af kommuner angivet at de har et Bo- og/eller Rehabiliteringscenter.

Leverandørerne af rehabilitering på specialiseret niveau har efterfølgende besvaret et spørgeskema, hvor de svarer på, om de lever op til de krav, der er opstillet. Besvarelserne fra leverandørerne viser, at ikke alle leverandørerne opfylder alle kravene. Leverandørernes besvarelser fremgår af bilag: ”Oversigt over besvarelse fra leverandørerne i forhold til kravene i aftalen”.

På mødet i følgegruppen for genoptræning og rehabilitering den 30. september 2021 drøftede følgegruppen resultaterne, og besluttede at der var behov for at få uddybet nogle af besvarelserne fra leverandørerne. De relevante leverandører blev kontakt og bedt om at uddybe nogle af deres svar. De uddybende svar fra leverandørerne viser, at der fortsat er flere leverandører som ikke opfylder kravene. De uddybende svar fremgår af bilag: ”Opfølgning på leverandører af rehabilitering på specialiseret niveau”.

På mødet i følgegruppen den 30. september blev det besluttet, at følgegruppen på næste møde skulle drøfte svarene fra leverandørerne samt følgende opmærksomhedspunkter:

- Socialrådgivere – er der ikke behov for dem ude på rehabiliteringscentrene eller får borgerne denne rådgivning andetsteds?
- Kravene til de eksterne leverandører skal drøftes i følgegruppen når arbejdsgruppen omkring revidering af samarbejdsaftaler vedr. personer med erhvervet hjerneskade har afsluttet deres arbejde.
- Når leverandørerne skriver, at de er begrænset i at modtage borgere med svære somatiske og psykiatriske følger, mener følgegruppen at det er problematisk, da det er vigtigt at kunne understøtte kompleksiteten hos borgeren.
- Leverandørerne svarer at den sundhedsfaglige personalegruppe ikke ”udelukkende” arbejder med patienter med neurologiske lidelser, men er der brug for at undersøge, hvad leverandørerne forstår ved spørgsmålet, og om de vil have indgivet samme svar, hvis der havde stået ”primært” fremfor ”udelukkende”?
- Kapacitetsudfordringer opleves ikke som en udfordring, kun meget få kommuner oplever, at der er delvise kapacitetsudfordringer. Det tilføjes, at Lunden i Varde har ledige pladser, og derfor er der en undring over oplevelsen af kapacitetsudfordringer. Det er vigtigt, at kommunerne har viden om, hvilke leverandører, der kan benyttes og hvilke typer forløb leverandørerne kan hjemtage.
- Hjemtagne forløb: 11 kommuner har svaret at de helt/delvist har hjemtaget forløb. En af årsagerne herfor er borgers ønske om at blive i eget hjem. Kommunerne kan ikke kræve at borgeren sendes på opholdssted.

- Hvordan kan borgerperspektivet belyses?
- Prissætning kan være konkurrenceforvridende – hvis færre kompetencer og manglende efterlevelse af de opstillede krav medvirker til at priserne kan sænkes

Udover ovenstående opmærksomhedspunkter ønskede følgegruppen en dialog med Grindsted- og Svendborg Neurorehabilitering om, hvorvidt de vejleder kommunerne vedr. valg af leverandører.

Lill Kapalla fra Svendborg Neurorehabilitering samt Susanne Asmussen og Kathrine Andersen fra Grindsted Neurorehabilitering deltager under punktet.

Spørgeskemaet til leverandørerne af rehabilitering på specialiseret niveau vil i løbet af 2022 blive gennemgået i følgegruppen med henblik på evt. revidering. En evt. revidering af spørgeskemaet vil tage afsæt i en evt. ny samarbejdsaftale på hjerneskadeområdet, som arbejdsgruppen afslutter i foråret 2022.

Indstilling:

Det indstilles at følgegruppen for genoptræning og rehabilitering
- drøfter resultaterne af undersøgelsen samt håndteringen af resultaterne
- drøfter hvad det betyder for kvaliteten af indsatsen at kommunerne selv tager forløb hjem og hvordan kommunerne kan efterleve kvalitetskravene.
- godkender at sagen sendes videre til DAK og videre til orientering i de lokale samordningsfora

Bilag:
- Oversigt over leverandører og krav
- Opfølgning på leverandører af rehabilitering på specialiseret niveau

Referat
Resultaterne fra leverandørerne blev drøftet. Det viser sig, at få leverandører af rehabilitering på specialiseret niveau har social rådgivere ansat.

Drøftelserne i følgegruppen omkring denne problematik:
- Der er enighed om behovet for at leverandørerne har socialrådgivere ansat, men hvis ikke der er det, så er det afgørende at borger/patient bliver henvist til socialrådgiver i kommune. Der er vigtige forhold, som borgeren skal hjælpes med i fht økonomi, job, forsikring mv. I flere kommuner er det praksis, at hjerneskadekoordinatoren sikrer kontakten til en eller flere socialrådgivere i kommunen.

- I regionen er det forskelligt om der er ansat socialrådgivere på sygehusene. I Neurorehabilitering i Svendbord er der ansat to socialrådgivere, men Neurorehabilitering i Grindsted har ikke en socialrådgiver ansat.

- Det skal undersøges, hvilke anbefalinger/krav der er til kompetencer på området i de regionale neurorehabiliteringsenheder jf. den nationale vejledning. Vivi og Anne Lise tager denne opgave med ind i arbejdsgrupperne på hjerneskadeområdet.

Borgerne ønsker i højere grad at modtage behandling/genoptræning i eget hjem og nærmiljø og fravælger et opholdssted, hvormed flere kommuner tager opgaven omkring rehabilitering på specialiseret niveau hjem.
Drøftelse af hvordan vi sikrer kvalitetskravene ved hjemtagelse af forløb med rehabilitering på specialiseret niveau:

- Det er kommunalt et genkendeligt mønster at nogle borgere ønsker at blive i eget hjem (det er også et mønster indenfor genoptræning på avanceret niveau).
- De regionale visitationsenheder kan ikke genkende beskrivelse om at nogle borgere fravælger eksterne leverandør. Visitationen oplever meget sjældent at en borger ikke ønsker at komme i forløb hos en ekstern leverandør.
- Hos leverandører af rehabilitering på specialiseret niveau "Lunden i Varde" opleves en stigende interesse for de ambulante pladser til rehabilitering på specialiseret niveau. Derfor er denne type af pladser også et tema, der optager leverandørerne. Lunden oplever dog også en reduktion i antal af borgere, som kommer med en genoptræningsplan til rehabilitering på specialiseret niveau bl.a. fordi kommunerne selv tager forløb hjem
- Borgere, der i første omgang fravælger et tilbud fra en leverandør af rehabilitering på specialiseret niveau, kan sidenhen til vælge dette. Det er vigtigt at borger og pårørende er orienteret om denne mulighed.
-
- Der er enighed om at patient/borger tilstræbes forløb med de rette kompetencer indenfor rehabilitering på specialiseret niveau. Hvis forløb tages hjem, skal kommunerne være meget opmærksomme på kompetencekravene på dette område – særligt tværfagligheden og erfaring med målgruppen, som kommunerne ikke kan løfte alene. Men eftersom flere borgere vælger at blive i eget hjem, er der behov for at området følger med tiden fx i fht mobile løsninger, ambulante pladser mv. Det er en opmærksomhed, der skal rejses i DAK og i de lokale samordningsfora
- Oplysning fra Haderslev Kommune om, at der findes en mobil leverandør på området (Cervello).
- Kommunerne kan have svært ved at opfylde kravene til leverandører af rehabilitering på specialiseret niveau bl.a. fordi
- Antallet at borgere med erhvervet hjerneskade pr. kommune er lavt, og det er derfor ikke muligt at opbygge kompetencer og erfaringer.
- Kommunerne under SOF Sønderjylland er gået sammen om at videndele omkring målgruppen og opgaveløsning.
- Der efterlyses data på, hvor mange borgere der fravælger et ophold og hvorfor de vælger som de gør.
- Der ønskes cases og eksempler på borgere, som fravælger en ekstern leverandør. Casene vil kunne give indblik i målgruppen og måske også hvilke leverandører, der passer bedst til den enkelte
- Borger og pårørende perspektivet indgår i højere grad end tidligere i de nye anbefalinger på området.
- Følgegruppen tager drøftelsen op igen, når arbejdsgruppen på hjerneskadeområdet er kommet med sine anbefalinger og konklusioner

Konklusion
Arbejdsgruppen på hjerneskadeområdet undersøger, hvilke nationale anbefalinger og retningslinjer der er samt arbejder videre med drøftelserne omkring, hvilken rådgivning og kompetencer patienterne har brug for i forhold til socialrådgiverfunktionen.

Der er brug for mere viden om bevæggrundene for at kommunerne hjemtager forløb. Emnet tages op igen, når det er blevet undersøgt, hvorfor kommunerne tager forløb hjem og hvor mange forløb de tager hjem, og når arbejdsgruppen kommer med sine anbefalinger.

Sagen sendes videre til drøftelse i kommunernes Sundhedsstrategiske forum og efterfølgende Det Administrative Kontaktforum, og derefter til orientering til de lokale samordningsfora.

Region Syddanmark

3) <u>Status fra arbejdsgruppen vedr. revidering af samarbejdsaftaler på hjerneskadeområdet kl: 12.45-13.05 (20 min)</u>

Formænd for arbejdsgruppen Anne Lise Zilmer og Vivi Altenburg vil give en status fra arbejdsgruppen.

Det første møde i arbejdsgruppen vedr. revidering af samarbejdsaftalerne på hjerneskadeområdet blev afholdt den 15. november 2021. Arbejdsgruppen besluttede at anbefale følgegruppen for genoptræning og rehabilitering, at aftalerne på hjerneskadeområdet skal revideres.
Arbejdsgruppen er efterfølgende blevet delt i to underarbejdsgrupper, som skal udarbejde specifikke anbefalinger for revideringen af hhv. "Tilpasnings- og implementeringsaftalen" samt "Aftale om afgrænsning af målgruppe og tilbud for genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau".
Begge arbejdsgrupper har ligeledes bidraget med kommentarer til udarbejdelsen af en ny samarbejdsaftale mellem Region Syddanmark og Regionshospitalet Hammel Neurocenter.

Procesplan:
Arbejdsgruppens arbejde skulle jf. kommissoriet have været opstartet i august 2021, hvilket blev udskudt, og det er derfor naturligt at processen udskydes. Arbejdsgruppen anmoder derfor om, at følgegruppen godkender en revideret procesplan:

- at arbejdsgruppen giver en status og foreløbig anbefalinger til følgegruppen for genoptræning og rehabilitering på første møde i 2022.
- at arbejdsgrupperne afholder et samlet og afsluttende møde i marts 2022
- at arbejdsgruppen præsenterer de endelige leverancer og anbefalinger for følgegruppen for genoptræning og rehabilitering på mødet i følgegruppen den 8. april 2022.

Indstilling:
Arbejdsgruppen vedr. revidering af samarbejdsaftaler på hjerneskadeområdet indstiller at følgegruppen for genoptræning og rehabilitering

- godkender anbefalingen og at revidere samarbejdsaftalerne på hjerneskadeområdet
- godkender procesplanen

Referat
Arbejdsgruppen har været delt i to underarbejdsgrupper, som har haft ansvar for hhv. "Tilpasnings- og implementeringsaftalen" og "Aftale om afgrænsning af målgruppe og tilbud for genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau". De to underarbejdsgrupper afholder hver ét møde, hvorefter grupperne mødes til et afsluttende fællesmøde. Arbejdsgrupperne har besluttet at anbefale at aftalerne skal revideres, og de konkrete anbefalinger bliver følgegruppen præsenteret for på mødet i følgegruppen i april.

Samarbejdsaftalen mellem Hammel og regionen har fyldt en del i arbejdsgrupperne, men efter at data omkring antal af forløb og genoptræningsplaner er blevet fremlagt for gruppen, er der enighed om at bekymringerne ikke har været begrundet.
Arbejdsgruppen forholder sig ikke til kravene til leverandører før sagen har været behandlet på DAK.

Den regionale visitation er i dialog med Hammel omkring beskrivelserne af genoptræningsniveau i genoptræningsplanerne. Visitationen i Hammel opfordrer kommunerne til at tage kontakt til visitationen i de konkrete sager, hvor der er udfordringer.

Konklusion
Orienteringen tages til efterretning

4) Status fra arbejdsgruppen om senfølger efter COVID-19 Kl: 13.05 -13.15 (10 min)

Formand for arbejdsgruppen Marit Nielsen-Man vil give en status fra arbejdsgruppen.

Arbejdsgruppen er godt i gang med arbejdet omkring udarbejdelse af en samarbejdsaftale omkring senfølger efter COVID-19. Der er repræsentanter fra kommuner, de to senfølgeklinikker og almen praksis. Det undersøges endvidere om en repræsentant fra Følgegruppen for uddannelse og arbejdsmarked kan indgå i arbejdsgruppen.

Afsættet for samarbejdsaftalen er Sundhedsstyrelsens anbefalinger om at sikre en tværsektoriel håndtering af personer med senfølger efter COVID-19 i Syddanmark. Samarbejdsaftalen skal være med til at sikre geografisk lighed i håndteringen af senfølger efter COVID-19. Samtidig skal samarbejdsaftalen sikre den nødvendige viden om, hvordan forløb for personer med senfølger håndteres på tværs af sektorer og faggrupper i Syddanmark. Der ligges også op til kompetenceudvikling og videndeling for medarbejdere for at sikre kvalitet og sammenhæng i forløbene for personer med senfølger efter COVID-19.

Arbejdsgruppen planlægger efter at samarbejdsaftalen færdiggøres i februar/marts hvorefter den præsenteres for følgegruppen den 8. april.

Indstilling:
Det indstilles at Følgegruppen for genoptræning og rehabilitering
- tager orienteringerne til efterretning

Referat
- Arbejdsgruppen forventer at have et udkast klar til følgegruppens møde i april
- Udviklingen på området ændres hurtigt, COVID er ikke længere en kritisk sygdom, så der foreligger en intern drøftelse i regionen omkring organiseringen af senfølgeklinikkerne
- Det drøftes, hvorvidt almen praksis jf. sundhedsstyrelsens anbefalinger kan henvise borgere til kommunal genoptræning. Almen praksis kan godt henvise til kommunal genoptræning, men det er kommunen, der visiterer borgeren. Jf. sundhedsstyrelsens anbefalinger skal almen praksis ved behov henvise til afklarende samtale

Konklusion
Orientering tages til efterretning

5) Møder i følgegruppen kl: 13.15-13.20 (5 min.)

Følgegruppens mødeaktivitet i 2022
På mødet den 30. september blev det besluttet, at følgegruppen på første møde i 2022 aftaler hvilke møder i 2022 der afholdes som fysiske møder og hvilke der afholdes som virtuelle møder.

Møderne i 2022 er fastlagt til april, juni, september og december.

Indstilling:
Det indstilles at Følgegruppen for genoptræning og rehabilitering
- beslutter hvilke møder der afholdes som fysiske møder og hvilke der afholdes virtuelt

Referat
Det aftales, at møderne i april og september afholdes som fysiske møder, mens møderne i juni og december afholdes som online møder

6) Eventuelt kl. 13.20-13.30 (10 min.)

Referat
Diana oplyser om at den ledende fysioterapeut i Vejle Kommune går pension, hvorefter der er en vakant stilling i Træningsafdelingen i Vejle Kommune

7) Skriftlig orientering

Nyt for Det administrative kontaktforum
Med baggrund i "Aftale om sammenhæng og nærhed" (Sundhedsklynger) har Det Administrative Kontaktforum på sine møder siden aftalens offentliggørelse løbende drøftet aftalens konsekvenser, udvekslet nyt på området og orienteret hinanden om den løbende dialog med henholdsvis Danske Regioner og Kommunernes Landsforening.
På mødet den 16. september 2021 godkendte Det Administrative Kontaktforum en tids- og procesplan for udarbejdelse af en ny Sundhedsaftale 2023 – 2027. Planen blev godkendt med bemærkning om, at Aftalen om sammenhæng og nærhed (Sundhedsklynger) kan give anledning til at ændre og justere processen. Eftersom den konkrete udmøntning af aftalen om sammenhæng og nærhed (Sundhedsklynger) fortsat er meget uklar, så er det efterhånden nødvendigt at se på muligheden for, at den nuværende sundhedsaftaleperiode forlænges med et halvt år, hvis der bliver mulighed for det.
Senest på mødet i Det Administrative Kontaktforum den 27. januar 2022 er punktet blevet drøftet. Referatet - foreligger først medio februar og vil være tilgængeligt på regionens hjemmeside:
Dagsordener og referater for Det Administrative Kontaktforum (regionsyddanmark.dk)

Orientering om monitorering
Den årlige monitorering af "Aftale om tidsfrister for opstart af genoptræningsindsatser" igangsættes primo 2022, her vil der blive indhentet data fra 2021 omkring:

- Rettidig afsendelse af almene genoptræningsplaner (via Sundhedsdatastyrelsen)
- Rettidig afsendelse af specialiserede genoptræningsplaner (via Sundhedsdatastyrelsen)
- Tilbud af opstart af genoptræning i kommunerne (via de kommunale databaser)
- Tilbud af opstart af genoptræning på sygehusene (via den regionens database)

Følgegruppens sekretariat vil stå for indsamling af data hvorefter det præsenteres for følgegruppen.

Præsentation af resultater fra Sundhedsprofilundersøgelsen
Medlemmer af følgegruppen har modtaget en invitation til at deltage i præsentationen af resultaterne fra sundhedsprofilundersøgelsen "Hvordan har du det? 2021" i forbindelse med præsentationen for Det Administrative Kontaktforum den 31. marts. Præsentationen vil hovedsageligt have fokus på de resultater, der relaterer sig til sundhedsaftaleområdet.